

MLADINSKI
SVET
SLOVENIJE
NATIONAL
YOUTH
COUNCIL
OF SLOVENIA

imstr
Inštitut za mladinsko participacijo,
zdravje in trajnostni razvoj

European
Environment
and Health
Youth Coalition

ga. Milojka Kolar Celarc
Ministrstvo RS za zdravje
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana

ga. Irena Majcen
Ministrstvo RS za okolje in prostor
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana

Oznaka: 035-17-TK-tk
Ljubljana, 20.3.2017

ZADEVA: Pismo podpore k aktivnemu sodelovanju Slovenije v procesu okolja in zdravja v okviru Svetovne zdravstvene organizacije

Spoštovani,

okolje in zdravje sta medsebojno zelo povezana, saj so ljudje, ki živijo v nezdravem okolju tudi sami nezdravi. Slovenija pri tem ni nobene izjema, saj imajo okoljsko netrajnostne prakse vpliv na slabšanje okolja in zdravja državljanek in državljanov. Sem spada tudi kakovost zraka, saj po podatkih ARSO Slovenija sodi med države, ki so bolj onesnažene z delci PM₁₀, katerih koncentracija presega mejno vrednost, ki jo priporoča SZO za zdravje ljudi (20 µg PM₁₀/m³). Onesnaženemu zraku so še posebej izpostavljeni starejši in otroci kot ranljivejši družbeni skupini. Analize kažejo, da sta v Sloveniji približno dve petini otrok izpostavljeni negativnim vplivom povišanih letnih koncentracij delcev. V Evropi večina mladostnikov živi v okolju, kjer so koncentracije delcev PM₁₀ pod 30 µg/m³, v Sloveniji pa je približno 15 % mladostnikov izpostavljenih koncentracijam med 30 in 40 µg PM₁₀/m³. Po zadnjih podatkih o bolnišničnih sprejemih mladih, predstavljajo sprejemi zaradi bolezni dihal približno 15 % vseh sprejemov. Podobna statistika o negativnih vplivih na zdravje govori tudi pri drugih plinih. Promet je pri tem velik vir tovrstnih onesnaževal v Sloveniji.

Za ljudi je ključnega pomena tudi kakovostna vodna oskrba. Nedavno smo državljanke in državljanji uspešno vpisali vodo v ustavo, saj se zavedamo pomena tega naravnega vira. Kljub temu pa Slovenija še ni ratificirala Protokola voda in zdravje, ki bi dodatno zaščitil ta strateški naravni vir.

Kakovost zraka in vode ter mobilnost pa so le nekatera področja stanja okolja in zdravja, zato spodaj podpisani predstavniki Mladinskega sveta Slovenije (MSS), Evropske mladinske koalicije za okolje in zdravje (EEHYC) in Brez izgovora Slovenija v imenu mladih želimo celostno izboljšati zdravje in okolje, v katerem živimo.

Pozorno spremljamo in podpiramo začrtan proces Parmske deklaracije, sprejete na 5. ministrski konferenci o okolju in zdravju leta 2010 in napredek, ki ga je naredila Slovenija na tem področju.

Še posebej pozdravljamo uresničevanje tistih delov deklaracije, ki se navezujejo na mladinsko participacijo v tem procesu, saj smo tako mladi preko slovenske medresorske delovne skupine in drugih organov neposredno vključeni v proces, ki je za zdravje mladih zelo pomemben. Tega se zavedamo, saj zdravje okolja in njegovih prebivalcev pozitivno vpliva tudi na druge kazalnike družbe. Posledično si želimo pomenljivo okrepiti udejstvovanje in sodelovanje mladih preko organizacij z ostalimi deležniki ter se še dodatno vključiti v postopek odločanja v procesih okolja in zdravja.

Naj bodo že uresničene zaveze s Parnske deklaracije vodilo za sprejetje še ne izvedenih zavez, kamor spadajo tudi ukrepi na področju kakovosti zraka, podnebnih sprememb, protokola voda in zdravje, itd.

Pri tem Vlado RS pozivamo, da na prihajajoči 6. ministrski konferenci v Ostravi na Češkem, kjer bo podpisana nova deklaracija s področja okolja in zdravja, Slovenijo zastopajo najvišji predstavniki z omenjenih področij - ministrica za zdravje ga. Milojka Kolar Celarc in ministrica za okolje in prostor ga. Irena Majcen. Želimo si, da bi slovenski predstavniki aktivno podprli novo deklaracijo, predvsem pa tiste člene, ki se nanašajo na področje participacije mladih, ki so tudi del skupnega stališča mladih Evropske regije SZO - torej da se:

- mlade in mladinske nevladne organizacije vključi v formalne in neformalne izobraževalne programe in usposabljanja o okolju, zdravju in mobilnosti;
- preko razpisov finančno podpre delovanje mladih na področju okolja, zdravja in mobilnosti;
- vključi predstavnike mladih v razvojne in odločevalske procese o okolju, zdravju in mobilnosti.

Za dodatne informacije smo dosegljivi na tomaz.gorenc@imztr.si

Lep pozdrav,

Tin Kampf
predsednik MSS

Urška Erklavec
predsednica Brez izgovora Slovenija

Tomaž Gorenc
Namestnik direktorja IMZTR

Dovilė Adamonytė - Rimkuvienė
predsednica EEHYC

